

Rasspecifik avelsstrategi för italiensk vinthund

Sammanställt på uppdrag av Svensk Rasklubb för Italiensk Vinthund av Anette Ajanki
uppdaterad: 2016-02-11

Innehåll

Inledning	3
Utlåtande över RAS från 2005	3
Generellt om rasen - rasens historia, bakgrund och utveckling	4
ÖVERGRIPANDE AVELSMÅL FÖR RASEN	7
Rasens population	7
Nulägesbeskrivning	8
Registreringssiffror	8
Inavelsgrad	8
Genomsnittlig kullstorlek	9
Användning av avelsdjur	9
Barnbarnskurvor	10
Ålder första valpkull	11
Användande av avelsdjur	12
Avelsmaterial utifrån	13
Mål - Prioriteringar och strategier för att nå målen	14
HÄLSA	15
Nulägesbeskrivning	15
Hälsoenkät 2011	16
Generell beskrivning av helhetssituationen i rasen	17
Prioriterad sjukdom - ögon	17
Prioriterad sjukdom - tänder	18
Förekomst av reproduktionsproblem	18
Mål - Prioriteringar och strategier för att nå målen	19
MENTALITET OCH BRUKSEGENSKAPER	20
Nulägesbeskrivning	20
BPH och MH	20
Mål - Prioriteringar och strategier för att nå målen	20
EXTERIÖR	21
Nulägesbeskrivning	21
Exteriörbedömning	21
Mål - Prioriteringar och strategier för att nå målen	21
Plan för fortsatt arbete i klubben	22
Källhänvisningar	22

Inledning

På uppdrag från Svenska Kennelklubben har SRIV utarbetat detta förslag till rasspecifik avelsstrategi, RAS, för italiensk vinthund. Avelsstrategin anger de mål som SRIV vill sätta för avelsarbetet för att främja en positiv utveckling för rasen och innehåller de medel, d.v.s. tillvägagångssätt, som SRIV föreslår för att målen ska kunna uppnås.

SRIV föreslår att RAS för italiensk vinthund ska utvärderas årligen samt revidering fem år efter fastställandet. SRIV ska fortlöpande utvärdera hur tillämpningen av RAS fungerar för uppfödare, hanhundsägare och italienarägare i allmänhet samt inom klubben.

SRIV betonar att riktlinjerna enligt avelsstrategin är rekommendationer - dock är målen svåra eller omöjliga att uppnå om inte alla uppfödare och hanhundsägare i möjligaste mån försöker följa dessa rekommendationer, så förhoppningen är att alla axlar ansvaret för det avelsarbete vi tillsammans beslutat om.

RAS-dokumentet har legat på hemsidan, vi har haft RAS-träffar och vi har även presenterat RAS i rasklubbstidningen Levretten.

Utlåtande över RAS från 2005:

Utlåtande över RAS för Italiensk vinthund

Undertecknad har på uppdrag av SKK/AK granskat Svensk rasklubb för italiensk vinthunds förslag till RAS.

Strategin är väl genomarbetat och riktiga prioriteringar är gjorda. Arbetet är korrekt förankrat i klubben.

Följande kommentarer kan utgöra underlag för det fortsatta arbetet med RAS:

Arbetet med rasens bakgrund och historia behöver utvecklas.

Redovisning av populationsstorlek och avelsstrukturer i de länder med vilka avelsutbyte sker saknas. Hur är släktskapsförhållandet mellan dessa och den svenska populationen?

Rasens mentalitet och mentala särdrag är väl beskrivna, men strategin för hur detta ska bevaras i avelsarbetet borde vara tydligare utformad.

Mariefred 2005-10-26

Elisabeth Rodin

Generellt om rasen

Den italienska vinthunden härstammar från små vinthundar som förekom vid faraonernas hov i det antika Egypten. Via Grekland, där rasens existens bekräftas av en mångfald avbildningar på vaser och skålar, kom rasen till Italien i början av 400-talet f Kr. Sin främsta utveckling fick den italienska vinthunden under renässansperioden vid hoven. Det är inte ovanligt att italienska vinthundar återfinns på målningar av stora mästare från Italien och andra länder.

Den italienska vinthundens moderna historia i Sverige börjar inte förrän omkring 60-talet. Rasen visades emellertid redan vid förra sekelskiftet på utställning i vårt land och även om dessa blodslinjer naturligtvis inte längre finns representerade bör man vara medveten om att den italienska vinthunden inte alls är någon nyhet i Sverige.

Inte förrän på 1920-talet fick rasen sin första riktiga uppfödare. Det var Desirée Örn, stor dvärghundsuppfödare men också vinthundsvän. Fru Örn hade störst framgång med de tyska importerna CH Mucki von der Schillerhöhe och CH Elfe II von der Frieden-Aux samt ur egen uppfödning främst CH Gisela av Håknäs. Den senare blev inte kvar i kenneln och uppfödningen upphörde snart helt. Giselas nya ägare Ludde Juberg blev istället den som höll rasen vid liv under 1930-talet och en bit in på 1940-talet. Gisela fick sällskap av de två gråbeige engelska importerna CH Presto & CH Carmelita of Spieland. Dessa tre försåg kenneln med många vinnare under kommande år, bland dem Masterman och hans dotter CH Gisela Mafalda, Ch Rocko och CH Bettina Gisela, samtliga under kennelnamnet av Herrestad.

I början av 1950-talet köpte Gustav Rosengren in den blå tiken CH Bluedons Ludmilla från Holland. Ett par år senare köpte han in en beige hanhund från England vid namn Dago. Dago avled snart men hann innan dess tillsammans med Ludmilla i ägarens kennel Klosterstaden producera en kull som innehöll två vita hanar, samt en blå och en vit tik. Gustav Rosengren parade två av kullsyskonen med varandra och fick då fram CH Klosterstadens Bellami en blå/vit tik som sedan parades med ett tredje syskon till sina föräldrar. Denna extrema inavel resulterade i två tikar som båda senare parades med den helt obesläktade moderne storvinnaren CH Sobers Capito och lämnade var sin champion, en hanhund och en tik, båda uppfödda av kennel Czerny-Ann.

År 1958 får trots detta sättas som startdatum för den moderna aveln. Då importerade tre nya uppfödare, i ett slag sex italienska vinthundar. Astrid Johnsson tog från England in den blå hanhunden Int CH Nagrom Cavaliere och den blå tiken CH Winterlea Nina Mia, och fick 1959 de första kullarna i sin kennel Sober efter dessa.

Raskaraktär

Den italienska vinthunden, "italienaren", är en av de minsta av vinthundsraser men saknar dvärghundsprägel – den är en stor hund i litet format.

Italienaren är en mycket social hund. Den vill vara nära sin ägare; sitter man på en stol sitter den gärna i ditt knä, sitter man i soffan så ligger den tätt intill med ditt ben som kudde och nattetid så sover italienaren helst i sängen under samma täcke som ägaren. Italienaren älskar täcken och filtar och har ett behov av att kunna bädda ner sig och den behöver mjuka liggplatser. Dessa sociala behov tar sig också uttryck i ömhetsbetygelser, ofta i form av ivriga pussar. De kan bli mycket sårade av hårda ord och olyckliga av att bli avvisade eller negligerade.

Knappast någon annan hundras har förekommit så talrikt i målningar och övrig konst som den italienska vindhunden. Här nedan några exempel.

CATHERINE THE GREAT WITH
AN ITALIAN GREYHOUND

FREDRIK DEN STORE MED
SINA SKYDDSLINGAR

Italienaren fungerar bra i familjer och med andra husdjur. Det finns dock anledning att komma ihåg att det är en vindhund så husdjur såsom fåglar och gnagare går inte säkra. Umgänge med större hundraser bjuder sällan några problem men visst ska man komma ihåg att italienaren är liten och kan ta skada. Likaså ska man komma ihåg att små barn kan handskas ovarsamt med hunden. Vanligast är att italienaren är en glad och framåt hund som uppvisar ett glatt och vänligt sätt mot sin omgivning. Det finns också italienare som är reserverade mot främmande människor. Med normal reservation avses att hunden inte själv tar kontakt men accepterar kontakt när den initieras av den främmande.

Italienaren har ett rikt känsloliv och kroppsspråk! När den är glad ger den ofta uttryck för att vara sprudlande lycklig, när den är sårad så visar den det med all tydlighet – hela hunden tycks sloka och den drar sig undan. Italienare överlag är inte skälliga hundar. Därtill är den väldigt kvick i både tanke och handling. Den kan vid ett första möte felaktigt uppfattas som nervös och/eller rädd. Italienaren står ofta på tre ben och lyfter ett framben, det är ett rasdrag. Den darrar också ofta vilket inte alls betyder att den fryser utan den försöker hålla musklerna varma.

Italienaren är anpassningsbar. Den passar för ett liv i stadsvåning såväl som i villa på landet. Det behändiga formatet och det faktum att italienaren är nöjd när den får vara nära sin ägare gör att den är lätt att ta med sig på resor. Trots att italienare må se sköra ut så behöver de få utlopp för sin energi. Att få springa lös på lämpliga platser är en höjdpunkt i livet, gärna då tillsammans med någon hundkompis. Såsom för många andra vindhundar så betyder leka just att springa tillsammans och "jaga" varandra. Långa strand- eller skogspromenader är toppen för en italienare och den är uthållig; den orkar utan vidare med de långpromenader de flesta människor gör.

En aktivitet som är skraddarsydd för vindhundar är lure coursing, jakt på simulerad hare. Svenska Vindhundklubben arrangerar prov vid vilka certifikat och championat kan erövras. Få raser väcker sådan förtjusning hos publiken som italienaren, för den uppvisar en förbluffande snabbhet och vändbarhet. Lure coursing är nog det ultimata nöjet för många vindhundar och italienaren är inget undantag. Utomlands, exempelvis i Finland och nere i Europa deltar också italienaren i kapploppning på klassisk rundbana.

Med sitt kvicka sätt och sitt livliga intellekt så behöver italienaren en konsekvent uppfostran och den lär sig snabbt att utnyttja sin ägares svagheter. Italienaren är måhända inte rätt hund för den som vill satsa på träning och tävling inom olika bruksgrenar. Den är förvisso lättlärd men kan fort ledsna och behöver variation. Att träna en italienare fordrar mjuka metoder, tålamod och uppfinningsrikedom. Uppmuntran, beröm och belöningar av alla slag är medel som leder till framgång. Omvänt gäller att hårda bestraffningar helt kan förstöra träningen och det är hunden som avgör vad som är en hård bestraffning. Det går alltså utmärkt att ha roligt tillsammans med sin italienare med diverse lydnadsträning, agility och spårövningar. Dock får man ha förståelse för att italienaren knappast vill träna platsliggning eller forcera en platt agilitytunnel i kyla eller blött väder och den kan strunta i att lyda om den gissar att den önskade belöningen, exempelvis en godisbit, inte finns inom räckhåll.

I utställningsringen väcker italienaren ofta stor beundran genom sitt vackra och gracila yttre och de lätta, dansande rörelserna som är typiska för rasen. Sitt yttre till trots så är italienaren tåligare för dåligt väder än vad man kan tro. De gillar dock inte regnigt och blåsigtt väder. Italienare går, nästan undantagslöst, runt vattenpölar. Kall väderlek går bättre, framför allt så länge den håller sig i rörelse. Vid riktigt bistra temperaturer kan man med fördel skydda den med kläder.

Rasen är representerad i de flesta länder i världen.

Övergripande avelsmål för rasen

SRIV:s mål är att väcka intresse för och främja avel av exteriört, funktionsmässigt och mentalt sunda och goda hundar samt att bevara rasens specifika egenskaper i enlighet med FCI:s rasstandard för italiensk vinthund. Vidare att bevaka rasens intressen såsom tillhörande FCI:s rasgrupp 10 Vinthundar.

Med sunda hundar avses hundar som upplevs som friska och starka, i normalhull och fysiskt och mentalt rustade för ett aktivt liv med sin ägare. De ska vidare vara anpassade för ett liv i vårt sociala samhälle. Vill vi värna om italienaren såsom varande en funktionell vinthund.

SRIV har för att främja en positiv utveckling för rasen fastslagit följande mål för avelsarbetet:

- verka för god reproduktionsförmåga (naturlig parning, god förmåga till dräktighet, lätt dräktighetsperiod och valpning samt gott omhändertagande av avkomma)
- verka för att avelsdjur är vuxna och utvärderade innan de går i avel

Vidare är ärftlig variationen förutsättning för rasens möjlighet till fortlevnad och utveckling. Därför ska aveln vara målinriktad, långsiktig och hållbar. Med hållbar menas att den inte leder till brister avseende hälsa, mentalitet eller funktion eller tömmer rasen på genetisk variation. Uppfödarna lägger grunden för rasens utveckling genom sitt val av avelsdjur. Ansvar för rasens utveckling i Sverige finns hos SRIV i samarbete med Svenska Kennelklubben och Svenska Vinthundklubben. All avel och uppfödning ska också ske i överensstämmelse med djurskyddslagen och Svenska Kennelklubbens grundregler.

SRIV förespråkar följande riktlinjer:

- uppfödare ska vara väl förtrogen med gällande rasstandard, med särskild uppmärksamhet på helhetsintryck, storlek och rörelser
- uppfödare bör följa aktuell information om rasen och avelsarbetet från SRIV
- en öppen dialog mellan uppfödare och SRIV

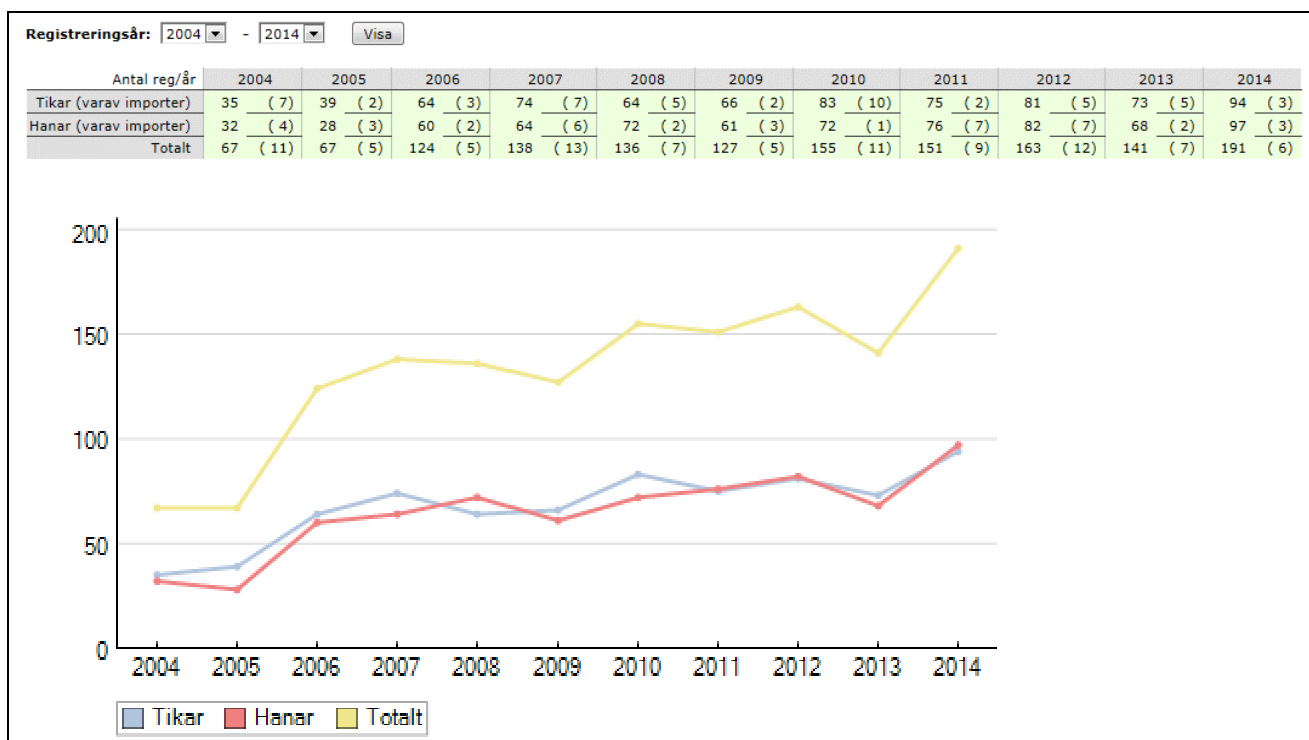
Rasens population

Allmänna rekommendationer

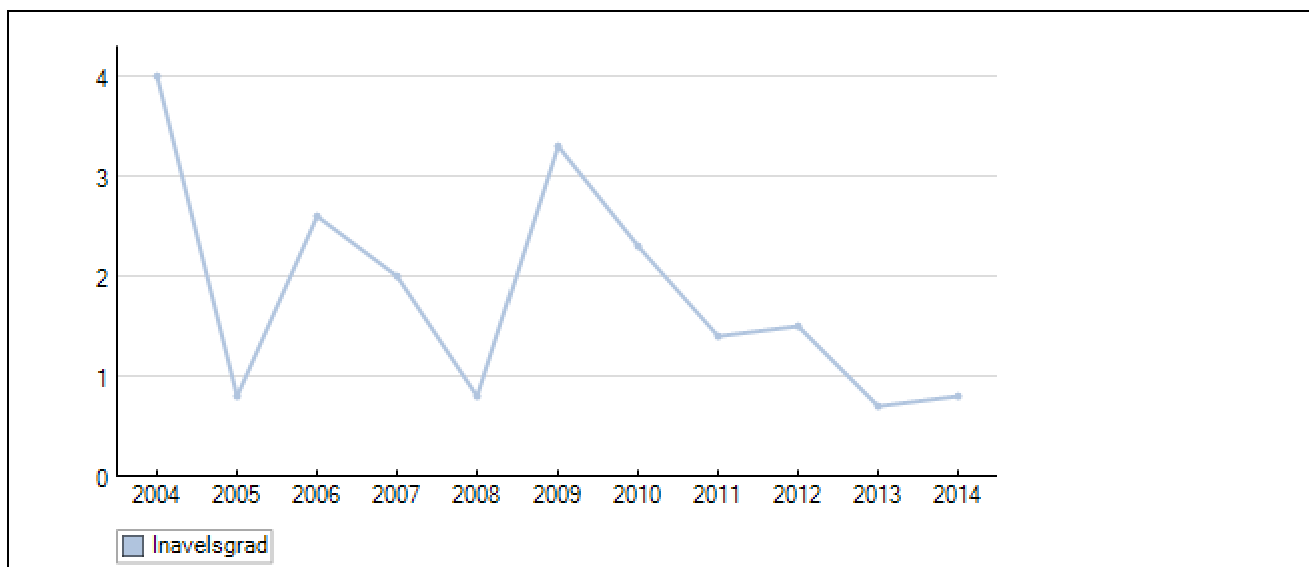
Den genomsnittliga inavelsgraden inom en ras bör ligga på maximalt 2,5 % räknat på fem generationer. Ingen enskild kombinations/kulls inavelsgrad bör överstiga 6,25 %, vilket motsvaras exempelvis av en kusinparning, men även kan uppnås vid parning av två till synes mer avlägset besläktade djur.

Nulägesbeskrivning

Registreringar 2004 - 2014

Inavelsgrad 2004 - 2014

Genomsnittlig kullstorlek

Genomsnittlig kullstorlek	antal kullar	kullstorlek
2004	20	3,5
2005	15	4,3
2006	30	3,7
2007	38	3,6
2008	30	3,7
2009	45	3,4
2010	36	3,4
2011	40	3,8
2012	39	3,6
2013	39	3,6
2014	45	3,8

Användning av avelsdjur

Djur använda i avel	antal kullar	hanhundar	tikar
2004	20	16	18
2005	15	12	15
2006	30	22	26
2007	38	25	36
2008	30	21	27
2009	45	33	40
2010	36	30	35
2011	40	29	38
2012	39	27	34
2013	39	27	38
2014	45	26	45

Barnbarnskurva, hanhundar	Svenskfödda avkomor	Övriga avkomor	Svenskfödda barnbarn	Övriga barnbarn
Fiefoerniek's Frontispiece f. 2012	66	1	3	2
Fullträffen's Elvis f. 2008	56	0	61	0
Poecilia's El Camino f. 2009	46	0	5	0
Cinzano Pustynny Wiatr f. 2005	38	0	62	0
Heesa Meesas Hank A Straw f. 2007	36	0	40	0
Qvickelyckans Filiberto f. 2007	34	0	13	0
Belcanto Wishing On A Star f. 2006	30	0	47	0
Necku French Toast f. 2006	29	0	60	0
Dervisch Trendsetter f. 2007	27	2	31	3
Sobers Bravissimo f. 1997	26	0	18	2

Barnbarnskurva, tikar		Svenskfödda avkomor	Övriga avkomor	Svenskfödda barnbarn	Övriga barnbarn
Heesa Meesas Lacs Flashy Sue f. 2007	STOP	34	0	31	0
Heesa Meesas Crème Little Sara f. 2004		29	0	69	0
Heesa Meesas Crème Blossom Glenda f. 2010	STOP	26	0	8	0
Heesa Meesas Kate N Dun f. 2007	STOP	25	0	17	0
Necku Free As A Wind f. 2000	STOP	24	0	120	1
Heesa Meesas Beauty Of Claire f. 2006	STOP	24	0	58	0
Qvickelyckans Tosca f. 2008	STOP	22	0	3	0
Skogsville's Saturday Night Live f. 2007		21	0	19	2
Movado Trina f. 2001		20	0	74	0
Heesa Meesas Cute Lady Celina f. 2008		19	0	22	0

Kommentar: Avelsförbud. Har maximala 5 kullar registrerade. Här ingår tikens samtliga kullar, även utändska och de födda före 1990.

Ålder vid första valpkull

Vi har valt att titta på utvecklingen 2010 - 2014, de antal kombinationer där föräldradjuren var yngre än 24 månader har varit tjuvparningar och inte planerad avel.

2010	36 kullar		
	7-12 mån	13-18 mån	19-24
h	0	2	2
t	0	1	2
totalt	0	3	4

2011	40 kullar		
	7-12 mån	13-18 mån	19-24
h	0	1	4
t	0	0	4
totalt	0	1	8

2012	39 kullar		
	7-12 mån	13-18 mån	19-24
h	2	2	5
t	0	0	4
totalt	2	2	9

2013	39 kullar		
	7-12 mån	13-18 mån	19-24
h	0	3	1
t	0	0	3
totalt	0	3	4

2014	45 kullar		
	7-12 mån	13-18 mån	19-24
h	1	1	0
t	1	0	1
totalt	2	1	1

Användande av avelsdjur

Allmänna rekommendationer

I små populationer är den allmänna rekommendationen att en enskild hanhund bör vara far till högst 5 % av den totala avkomman som producerats under en ungefärlig femårsperiod. I stora populationer är motsvarande siffra 2 %. Vidare bör en hane inte få fler barnbarn än motsvarande det dubbla antalet han rekommenderats få bli far till.

Rekommendationer om att begränsa användandet av enskilda avelsdjur är ett medel för att uppnå en ökad genetisk variation, minska risken för genomslag av recessiva defekter samt framledes möjliggöra avel mellan individer som inte är alltför nära besläktade.

I valet av avelsmaterial bör individerna man tänkt avla på vara vuxna och utvärderade exteriört, mentalt och funktionellt såväl som ur hälsosynpunkt. Det är också klokt att efter att en individ använts i avel, invänta och utvärdera avkomman innan hanen/tiken lämnar fler avkommor. Att sprida användandet av en individ i avel under en längre tidsperiod ger bättre möjligheter till utvärdering men också till att dess inflytande ur genetisk aspekt lättare kan begränsas.

SRIV förespråkar följande riktlinjer:

- uppfödare bör i möjligaste mån låta sig vägledas av riktvärdena angående hanhundars användande
- tikars inflytande bör om möjligt också tas i beaktande (framförallt barnbarnsaspekten)
- hane bör ej användas i avel före 18 månaders ålder och tik bör ej användas i avel före 24 månaders ålder
- individ bör ha ställts ut med lägst ett Very Good i kvalitet vid deltagande i officiell klass (d.v.s. valpklass räknas inte) innan den används i avel
- betonar vikten av långsiktig avelsplanering
- uppmuntrar till införsel av utvärderat och obesläktat/mindre besläktat avelsmaterial utifrån
- uppmuntrar till en öppen dialog uppfödare emellan samt uppfödare och SRIV emellan för att hitta möjliga avelsdjur som inte använts alls eller använts mycket sparsamt fortlöpande
- utvärdering och informationsspridning till uppfödare och italienarägare om den aktuella avelssituationen

SRIV vill betona att åldersgränserna är att ses som vägledande. Det kan inte anses gynna rasen om ägare av hanhundar, svenska eller importerade, känner sig förhindrade att låna ut sin hane till avel p.g.a. ovanstående riktlinjer och det är inget som SRIV förespråkar. Inte heller ska någon uppfödare känna ovilja att para sin tik för att han/hon inte funnit en avelshane som uppfyller alla RAS riktlinjer. Vad SRIV vill är att skapa en medvetenhet om vikten av att arbeta för att inte enskilda hanar används i överdriven omfattning och/eller att enstaka blodslinjer totalt dominerar, då det försvårar en framtida avel ur inavelssynpunkt och inverkar menligt på avelsbasen.

Avelsmaterial utifrån

För vår numerärt lilla ras har införandet av avelsmaterial utifrån stor betydelse för rasens utveckling och fortlevnad. Det betyder att rasens utveckling i Sverige till stor del kommer att styras av andra länders avelsstrategier och situation.

Möjligheterna som finns för att få in obesläktat/mindre besläktat avelsmaterial utifrån är

- att importera en obesläktad/mindre besläktad individ
- att åka utomlands och para sin tik med en obesläktad/mindre besläktad hane
- att låta sin hane para en obesläktad/mindre besläktad tik utom Sverige och ta en valp

Att föra in obesläktat/mindre besläktat avelsmaterial utifrån innebär nya möjligheter för rasen i Sverige men medför också stort ansvar. Följande frågor finns att besvara:

- vad för avelsstrategi följer den utländske uppfödaren/ägaren?
- vad för exteriöra, mentala och funktionella mål har den utländske uppfödaren/ägaren?
- vad för hälsoproblem kan tänkas finnas i landet ifråga?

Bortsett från att alla länder inte har FCI:s rasstandard för italiensk vinthund så finns hälsoaspekten att ta i beaktande. Andra länder kan ha en omfattande hälsoproblematik som vi inte har och det är således av yttersta vikt att söka aktuell information.

SRIV förespråkar följande riktlinjer:

- införsel av obesläktat/mindre besläktat avelsmaterial uppmuntras men bör föregås av noggrann utvärdering

Importer och deras användning 2004-2014	antal import	använda i avel
2004 (Avelsdata och Hunddata ger olika antal import detta år)	4 hanar	3 hanar
	7 tikar	5 tikar
2005	3 hanar	2 hanar
	2 tikar	2 tikar
2006	2 hanar	1 hanar
	3 tikar	1 tikar
2007	6 hanar	6 hanar
	5 tikar	4 tikar
2008	2 hanar	1 hanar
	5 tikar	4 tikar
2009	3 hanar	2 hanar
	2 tikar	2 tikar

2010	1 hanar	1 hanar
	10 tikar	10 tikar
2011	7 hanar	5 hanar
	2 tikar	1 tikar
2012	7 hanar	5 hanar
	5 tikar	3 tikar
2013	2 hanar	2 hanar
	5 tikar	5 tikar
2014	3 hanar	
	3 tikar	

Mål - Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Verka för att på sikt uppnå en bredare avelsbas ur släktskapssynpunkt.
- Verka för god reproduktionsförmåga (naturlig parning, god förmåga till dräktighet, lätt dräktighetsperiod och valpning samt gott omhändertagande av avkomma).
- Verka för en ökad genetisk variation och en lägre inavelsgrad och motverka att enskilda individer eller närbesläktade individer överutnyttjas i aveln.
- Verka för att avelsdjur är vuxna och utvärderade innan de går i avel. Hane bör inte användas i avel före 18 månaders ålder och tik bör ej användas i avel före 24 månaders ålder.
- För valphänvisning i SRIV ska båda föräldradyren vid parning ha uppnått en ålder av 24 månader.
- Ta fram siffror för hur många italienare det finns i Sverige, för att kunna nå ännu fler ägare t ex för hälsoenkäter.
- Verka för en ökad genetisk variation och en lägre inavelsgrad och motverka att enskilda individer eller närbesläktade individer överutnyttjas i aveln.
- Verka för att på sikt uppnå en bredare avelsbas.

Tyvärr har det nyligen uppdagats att italiensk vinthund också blivit en ras där det förekommer planerade kullar med och försäljning av oregistrerade valpar. En kartläggning av problemet måste göras, en fråga som styrelsen måste ta tag i. Kortsiktigt kanske en tydlig informationskampanj till presumtiva valpköpare kan vara en delåtgärd i detta arbete.

HÄLSA

Italienaren är känd för att leva ett långt liv utan direkta hälsostörningar. Italiensk vinthund ingår inte i något av SKK fastställt hälsoprogram. Därför åligger det uppfödarna att respektera och följa de av SRIV fastslagna rekommendationerna förutom SKK:s grundregler och SKK/AK:s avelspolicy.

Såsom:

- hund med allvarlig sjukdom/defekt som misstänks eller fastslagits vara ärftlig får inte användas i avel, inte heller hund som lämnat sådan sjukdom/defekt hos avkomma om inte arvs gången säkert kunnat härledas till enbart den andra föräldern. Ovanstående gäller oavsett om hunden medicineras eller har opererats för sjukdomen/funktionshindret.
- tik som p.g.a förlossningskomplikationer fått förlösas med kejsarsnitt mer än en gång bör tas ur avel alternativt om veterinär anser så redan efter första händelsen, inte heller bör tik med förlossningssvårigheter som inte säkert var en engångsföreteelse få någon fler kull
- uppfödare bör sträva efter att utvärdera hälsostatus hos sina uppfödda valpar då de nått vuxen ålder
- uppfödare informerar valpköparen vikten av att valpen tidigt får vänja sig vid olika underlag både inom och utomhus. Valpen ska gärna springa lös så att den får bygga muskler och stärka skelettet.
- alla uppfödare informerar valpköpare om vikten av att sköta sin hunds tänder regelbundet för att förebygga dålig tandhälsa och ett frekvent behov av sanering hos veterinär
- uppmuntrar till en öppen dialog om hälsostatus hos våra hundar
- uppmuntrar till undersökning av hjärta (hjärtauskultation, d.v.s. veterinär lyssnar på hjärtat via stetoskop) och undersökning av patella (auktoriserad veterinär undersöker knäna på hunden genom att känna på knäleden och knäskålen) innan individ används i avel
- uppmuntrar till en öppen dialog angående missbildade valpar som dör eller avlivas för att om möjligt utröna den verkliga frekvensen
- uppmuntrar till ögonlysning av alla italienare, för få ett perspektiv över situationen
- avkomor från föräldrar som senare i livet visar tecken på allvarlig sjukdom bör inte användas, eftersom risken är högre att denna avkomma bär sjukdomen.

Nulägesbeskrivning

2011 års hälsoenkät var inte en uppföljning av den tidigare, vi ansåg inte att svarsprocenten på den förra var tillräckligt hög. Vi arbetade väldigt mycket med att informera om och tillgängliggöra den nya enkäten för att få ett stort antal svar. Målet är att inom kort följa upp denna enkät. Informationen i den gamla enkäten och den nya anser vi inte vara jämförbara, men intention finns

att fortsättningsvis använda 2011 års enkät så att undersökningarna fortsättningsvis blir jämförbara.

Hälsoenkät 2011

Under hösten 2011 skickades en hälsoenkät ut till svenska italienarägare. Vi fick in svar på 187 italienare (fullständig redovisning, se bilaga).

Följande hälsoproblem är vanligast i rasen:

- tänder (sanering hos veterinär)
- svansfrakturer
- epilepsi
- frambensfrakturer (radius/ulna)
- inre organ
- knäproblem

Tänder och bett

Det är inte ovanligt den äldre italienaren behöver avlägsna tandsten hos veterinär och det kan också behöva dra någon tand för att begränsa spridningen av tandköttsinflammation. Dock är det att betrakta som en möjlig defekt om den unga hunden har omfattande tandsten och tandköttsinflammation och/eller tandlossning trots förebyggande vård av ägaren. 42 stycken av 187, 22 % har fått så kallad tandsanering hos veterinär. Bettfel har 25 stycken, 13 %.

Svansfrakturer

Olyckligtvis drabbas italienare av frakturer på svansen. 27 av 187, 14 %.

Epilepsi

9 % dvs 17 av 187 hundar rapporterades ha epilepsi.

Frambensfrakturer (radius/ulna)

9 %, 16 av 187, har brutit ben, 3 % har haft fler benbrott än ett.

Inre organ

8 % angav att deras hund hade haft problem med invärtes sjukdom/problem, bl a eosinofil gastrit, "orolig" mage.

Knäproblem

I enkäten ställde vi medvetet frågan om hunden haft problem med sina knän då vi vet att få personer specifikt låter patellaundersöka sina hundar. 13 av 187, 7 %, svarade att de hade upplevt problem. 17 %, dvs 31 av 187 var också patellaundersökta.

Generell beskrivning av helhetsituationen i rasen

Ögondiagnos, Avelsdata

Diagnos, ögon 2004-2014	antal
öga ua	68
vitreusprolaps	28
vitreusdegeneration	16
glaskroppsframfall	15
PLD, normal	2
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Ärftlighet kan f.n. ej bedömas	2
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Genetisk betydelse okänd	1
katarakt BP	1
katarakt ÖP måttlig utbredning	1
främre Y-sömskatarakt	1
katarakt ÖP	1
icke ärftlig katarakt	1
retinopati, sannolikt ej ärftl	1
ögon uppföljning	1

Undersökningen kallas för en ögonlysning och går till så att hunden får ögondroppar som vidgar pupillen. Efter ungefär en halvtimme är pupillerna så stora att ögat kan undersökas ordentligt. Själva undersökningen tar cirka fem minuter och görs med speciella ögoninstrument kallade spaltlampa och oftalmoskop. Veterinären skriver ett intyg som skickas till Svenska Kennelklubben och ägaren får en kopia.

Prioriterad sjukdom - ÖGON

Antalet ögonproblem och defekter inom rasen tyckts öka, ännu är det oklart om detta beror på att fler hundar undersöks rent generellt, eller att sjukdomarna har ökat. I Finland uppmärksammades detta, och då vi har avelsutbyte mellan länderna bör vi vara uppmärksamma så att inte problemen ökar.

Mer information om ögonhälsa finns här: <http://www.skk.se/sv/uppfodning/halsa/halsoprogram/ogon/> och <http://www.skk.se/sv/uppfodning/halsa/halsoprogram/Omradet-runt-ogat/>

Mål

Målet är att kartlägga ögonsjukdomarna i rasen. Vi har varit kontakt med Svenska Kennelklubben för råd om hur vi kan arbeta vidare med denna fråga. I samband med vår rasspecial 2012 erbjöd vi ögonlysning på plats. Målet är att både avelshundar och avkommor ska ögonlysas.

Strategi

För att en uppfödare ska få sin valpkull rekommenderad av SRIV, måste båda föräldraren vara ögonlysta innan parning samt att SKKs avelsrekommendationer beträffande diagnoser tillämpas (se ovan nämna webbadresser).

Prioriterad sjukdom - TÄNDER

Mål

Minska problem med tandlossning, tandsten och juvenil parodontit.

Strategi

Uppmärksamma problemet genom att sprida information till valköpare om hur man sköter hundens tänder.

Övriga sjukdomar

Patella luxation

Patella luxation har förekommit i rasen tidigare, enligt SKK Avelsdata har bara ett fåtal hundar undersökts under perioden 2004-2014, samtliga rapportade ua.

Patella luxation är vanligast hos småväxta raser och kan vara en ärftlig defekt och är då vanligen bilateral, d.v.s. dubbelsidig, men behöver inte vara lika uttalad på båda sidor. Patella luxation kan också uppkomma vid ett skadetillfälle och därefter vara återkommande p.g.a. vävnadsskada. En auktoriserad veterinär känner på knäled och knäskål för att se om knäskålen/patella kan gå ur led/luxeras.

Föräldradjurens diagnos vid parningstillfället

Föräldradjur		Kullar födda		
Kombinationer		2012	2013	2014
patella, ua	patella, ua	2		3
okänt	patella, ua	2	3	3
okänt	okänt	35	36	39

Hjärta

Vi finner inte att situationen i rasen ger anledning till att rekommendera obligatoriska hjärtundersökningar, utan att undersökning genomförs vid uppkommen misstanke om hjärtproblem. Hjärtfel/sjukdom kan vara ärftligt och för tik dessutom innebära en stor risk vid dräktighet och valpning. Hjärtauskultation är enkelt att genomföra och kan därför kan uppmuntras.

Förekomst av reproduktionsproblem

Fertilitet

I enkäten rapporterades både hanar och tikar fertila.

Kryptorchism

Förekommer i rasen men i så låg frekvens att det inte anses vara något problem.

Mål - Prioriteringar och strategier för att nå målen

Förutom de av oss prioriterade sjukdomarna som redan nämnts ovan, gäller:

- verka för en fortsatt god hälsa som möjliggör ett långt liv utan hälsostörningar
- ta ut statistik från försäkringsbolag
- ny hälsoenkät

Mentalitet och bruksegenskaper

Utställningar arrangeras för att utvärdera avelsarbetet ur främst exteriör, men i någon mån också mental, aspekt. Lure coursing, som är vindhundens bruksprov, ger ett bra underlag för bedömning av funktion och mentalitet, då hunden får arbeta självständigt utan ägarens stöd jämsides med en annan hund utan att störas av, eller själv störa, denna.

Nulägesbeskrivning

Italienska vindhundar deltar på många olika aktiviteter enligt hälsoenkäten, t ex agility, lydnad, kapplöpning, mm.

Det finns ett sextiotal hundar med LC-licens. Licensen är förutsättningen för att vara mer aktiv och kunna delta i tävlingar. Här följer en sammanställning över tävlandet 2004-2014

år	antal hundar	antal starter
2014	21	49
2013	27	51
2012	23	52
2011	18	29
2010	21	56
2009	18	57
2008	8	18
2007	10	19
2006*	6	6
2005*	5	8
2004	1	1

* LC-databasen innehåller inte samtliga hundars resultat för detta år

BPH och MH

Ännu så länge har alltför få italienska vindhundar genomgått BPH (och MH). Det är för tidigt att göra några bedömningar baserat på detta underlag.

Mål - Prioriteringar och strategier för att nå målen

- verka för att bibehålla rasens glada, alerta, kärleksfulla mentalitet, anpassad till rasens funktion och samhällets krav
- uppmuntra till att ännu fler hundar tränar och tävlar lure coursing.
- uppmuntra till att hundar deltar på BPH så att vi i framtiden kan använda detta för utvärdering.

Exteriör

Exteriört goda hundar betyder hundar av god typ. Begreppet typ omfattar summan av alla de detaljer som beskrivs i FCI:s rasstandard för italiensk vinthund och som särskiljer den italienska vinthunden från alla andra raser.

Italienska vinthunden är en liten vinthund och ska vara konstruerad som en vinthund och sakna dvärghundsprägel. Den ska vara kvadratisk med kurvig, gracil utstrålning och fin benstomme men samtidigt utstråla vinthundens smidiga styrka. Pälsen är kort och tät, har en silkeslen och mer eller mindre glansig finish. Uttrycket kan vara antingen milt eller mer alert men aldrig hårt. Rörelserna ska vara lätta, rastypiskt dansande, parallella och effektiva.

Svenska italienare har fått erkännande runt om i Europa och även i andra världsdelar för att exteriört uppvisa stor överensstämmelse med FCI:s rasstandard.

Nulägesbeskrivning

Exteriörbedömning

Enligt svaren i vår enkät gällande mankhöjd kan vi se att ett stort antal hundar, både hanhundar och tikar är alldeles för stora. För ett tiotal år sedan hade rasen obligatorisk mätning då man oroade sig för storleken. Man kan konstatera att problemet kvarstår.

mankhöjdsintervall	hanhundar	tikar
under 32 cm	2 hanhundar	5 tikar
32,5 - 34 cm	66 hanhundar	17 tikar
34,5 - 36 cm	9 hanhundar	26 tikar
36,5 - 38 cm	24 hanhundar	23 tikar
38,5 - 40 cm	14 hanhundar	15 tikar
40,5 - 42 cm	16 hanhundar	5 tikar
42,5 - 44 cm	6 hanhundar	5 tikar
44,5 - 46 cm	4 hanhundar	
46,5 - 50 cm	2 hanhundar	

Standard italiensk vinthund

Storlek/Vikt: Mankhöjd: Hanhund och tik: 32-38 cm

Diskvalificerande fel: - Mankhöjd som understiger 32 cm eller överskrider 38 cm, hos hanhund såväl som hos tik

För att uppfylla standarden, enligt ovan måste fokus läggas på att efterleva standard. Även lure coursing använder rasstandardens mått, då hundar över 38 cm ej tilldelas CACIL.

Mål - Prioriteringar och strategier för att nå målen

- verka för en exteriör som gynnar god funktion samt motverka exteriöra avvikelser genom att till avel välja individer vilka visar god överensstämmelse med FCI:s rasstandard för italiensk vinthund.
- att arbeta för att obligatorisk mätning införs på utställning

Plan för fortsatt arbete i klubben

SRIV avser att

- ha återkommande träffar där RAS diskuteras med uppfödare och ägare
- årligen utvärdera RAS
- göra revidering fem år efter fastställande

Källhänvisningar

Diagram och tabeller baserade på data från SKK Avelsdata och SKK Hunddata

SRIVs medlemstidning Levretten

SRIV raskompendium

Bo Bengtsson "Vinhundar" ISBN 91-534-0314-2, ICA förlaget 1974

Svenska Vinthundklubben/PKLC databas

Agria veterinärvårdsstatistik

Bilaga

Hälsoenkät 2011

